

FJALA E MBYLLJES

Më lejoni që në emër të Këshillit Organizues të paraqes fjalën e mbylljes së këtij Sesioni shkencor.

Gjatë ditës së sotme në dy seanca, pos referatit kryesor “Jeta dhe vepra e Idriz Seferit”, u lexuan edhe dhjetë kumtesa, ndërkaq me diskutime kontribuan dhjetë studiues. Nga 13 referues, sa ishin paraqitur, munguan tre-dy nga Shqipëria (dr. Fatmira Musaj dhe dr. Marenglen Verli) dhe një nga Kosova (dr. Xheladin Shala).

Në kumtesat e lexuara u sqaruan rrethanat politike dhe shoqërore në Vilajetin e Kosovës në fund të shekullit XIX dhe në fillim të atij XX. Duke hedhur dritë mbi këto rrethana u spikat vendi dhe roli i Idriz Seferit, si dhe kontributi i tij në ngjarjet e kësaj kohe. Sot më detajisht u dëgjuan po ashtu të dhëna më të plota dhe me shumë interes për kontributin kombëtar të familjes Seferi. U fol dhe u ofruan të dhëna me interes për Xhelal beun, kajmekam i Gjilanit, me theks të veçantë në bashkëpunimin e tij me Idriz Seferin.

Është për t'u theksuar edhe fakti se tema me interes u paraqitën nga dy studiues të rinj nga Presheva, z. Abdurrahman Zylfiu dhe z. Rexhep Selimi, të cilët begatuan tablonë për Idriz Seferin më të dhëna të reja për bashkëpunëtorët e tij të kësaj treve. Gjithashtu duhet përshendetur edhe kontributin e z. Adem Murati, i cili

spikati veprimtarinë e Sali Kupinës dhe të një plejade bashkëpunorësh e bashkëluftëtarësh të Idriz Seferit.

Një referues pati për temë shqyrtimi aspektin ushtarak të bashkëpunimit të Idriz Seferit me Isa Boletinin dhe më krerët e tjerë ushtarakë të Lëvizjes Kombëtare Shqiptare gjatë viteve 1910-1912. Të dhëna me shumë interes u trajtuan dhe u paraqitën në kumtesën në të cilën bëhej fjalë për Idriz Seferin sipas burimeve diplomatike franceze në vitet 1910-1912. Për parinë shqiptare në burgun e Beogradit 1912-1913, ku ishte i burgosur edhe Idriz Seferi, u dhanë dëshmi sipas burimeve arkivore të kohës. Me një fjalë, veprimtaria kombëtare dhe jeta e vepra e Idriz Seferit në këtë sesion shkencor u elaboruan në aspektin shumëdimensional, që besojmë se është edhe një kontribut i pakontestueshëm për shkencën e historisë.

Në fund, më lejoni të konstatoj se tabloja për jetën dhe veprën e Idriz Seferit që nga dita e sotme është më e plotë edhe në saje të këtyre kontributeve-kumtesave, madje edhe diskutimeve që ishin mjaft të frytshme.

Dhe krejt në fund, më lejoni që në emër të Institutit të Historisë në Prishtinë edhe një herë të falënderoj dhe të përshëndes në veçanti të birin e Idriz Seferit, xha Ramizin, si dhe nipin e Idriz Seferit. Falënderoj të gjithë përfaqësuesit e mjeteve të informimit, të gjithë autorët e kumtesave, posaçërisht ata nga Presheva, si dhe të gjithë ata që morën pjesë dhe kontribuan me diskutimet e tyre.

Mirupafshim në sesione të tjera.